

DECIZIE

06 august 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Ion Druță
Maria Ghervas
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Podoprigora (Uzun) Tatiana,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni împotriva Societăți cu Răspundere Limitată „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprigora (Uzun) Tatiana și Întreprinderea Individuală „Uzun Anna” cu privire la încasarea datoriei și la acțiunea reconvențională a lui Uzun Ivan, Podoprigora (Uzun) Tatiana și Uzun Anna împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Fenthabar” cu privire la declararea nulității contractelor de fidejusiune și lit. j) pct. 2.2 din contractul de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2013, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Podoprigora (Uzun) Tatiana și Societatea cu Răspundere Limitată „Fenthabar”, Uzun Ivan și Uzina Anna și menținută hotărârea Judecătoriei Comrat din 21 noiembrie 2012, prin care acțiunea inițială a fost admisă parțial iar acțiunea reconvențională a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 18 aprilie 2008, BC „Banca Socială” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprigora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza contractului de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004 a acordat SRL „Fenthabar” un credit în sumă de 360 000 lei pentru procurarea morii, complexului de brutărie și achiziționarea materiei prime agricole, pe termen un de 5 ani. În calitate de garanție a rambursării creditului a fost încheiat contractul de gaj nr. 90 din 01 decembrie 2004, prin care ÎI „Uzun Anna” a pus în gaj imobilul de pe str. Victoriei, 83, s. Dezghinja, contractul de gaj nr. 62 din 30 mai 2005, prin care SRL „Fenthabar” a pus gaj utilajul morii și a brutăriei, amplasate pe str. Victoriei 85 din s. Dezghinja, contractul de gaj nr. 61 din 30 mai 2005, prin care SRL „Fenthabar” a pus în gaj imobilul de pe str. Victoriei 85 din s. Dezghinja, contractul de

gaj nr. 91 din 01 decembrie 2004, prin care SRL „Fenthabar” a pus în gaj grâu și contractul de gaj nr. 92 din 01 decembrie 2004, prin care Uzun Tatiana a pus în gaj automobilul de model „Voksvagen Pasat”. La fel au fost încheiate contractele de fidejusiune cu nr. 1, 2, 3 din 01 decembrie 2004, în baza căruia Uzun Anna, Uzun Tatiana și Uzun Ion s-au obligat să răspundă solidar pentru obligațiile SRL „Fenthabar” asumate conform contractului de credit.

Mai susține reclamantul că ulterior în baza contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007, SRL „Fenthabar” a mai primit un credit în sumă de 798 000 lei pe un termen de 5 ani. Întru asigurarea executării obligațiilor pe creditului dat a fost întocmit acordul adițional nr. 35 din 06 martie 2007 la contractul de gaj nr. 62 din 30 mai 2005, în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj utilajul de panificație și de moară de pe str. Victoriei 85, s. Dezghinja, acordul adițional nr. 37 din 06 martie 2007 la contractul de gaj nr. 91 din 01 decembrie 2004 în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj grâu, acordul adițional nr. 33 din 06 martie 2007 la contractul de gaj nr. 61 din 30 mai 2005 în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj imobilul de str. Victoriei 85 din s. Dezghinja, acordul adițional nr. 34 din 06 martie 2007 la contractul de gaj nr. 90 din 01 decembrie 2004, prin care ÎI „Uzun Anna” a pus în gaj imobilul de pe str. Victoriei 83 din s. Dezghinja, acordul adițional nr. 36 din 06 martie 2007 la contractul de gaj nr. 92 din 01 decembrie 2004 în baza căruia Uzun Anna a pus în gaj automobilul de model „Volkswagen Passat”, contractul de gaj nr. 38 din 06 martie 2007, în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj utilajul morii, procurat din contul creditului, și contractele de fidejusiune nr. nr. 4, 5, 6 din 06 martie 2007 în baza cărora Uzun Ion, Uzun Tatiana și Uzun Anna au garantat executarea în mod solidar a obligațiilor SRL „Fenthabar”

Afirmă reclamantul că contrar prevederilor pct. 3.3 al contractului de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004 și pct. 3.1 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007, debitorul nu și-a onorat obligațiunile asumate iar față de pretenția înaintată în acest sens nu au fost întreprinse careva măsuri.

Solicită reclamantul BC „Banca Socială” SA încasarea în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, ÎI „Uzun Anna”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana datoria în mărime totală de 165 320 lei constituită din datoria la creditul din 01 decembrie 2004 inclusiv creditul în sumă de 38 000 lei, dobânda în mărime de 22 738 lei și penalitatea la dobândă în mărime de 2071 lei și datoria creditului din 05 martie 2007 constituită din dobânda în mărime de 92 041 lei penalitatea la dobândă în mărime de 10 470 lei.

În cadrul examinării cauzei reclamantul BC „Banca Socială” SA în legătură cu survenirea termenului de achitare a concretizat cerințele înaintate și a solicitat încasarea în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, ÎI „Uzun Anna”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana datoria în mărime de 255 663 lei și cheltuielile suportate pentru achitarea taxei de stat în mărime de 4 959,6 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Comrat din 07 iulie 2008, acțiunea a fost admisă integral fiind încasat în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprighora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” în beneficiul BC „Banca Socială” SA 255 663 lei cu titlu de datorie și 4 959,6 lei cu titlu de taxă de stat.

La data de 16 octombrie 2008, BC „Banca Socială” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprighora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii BC „Banca Socială” a invocat aceleași motive invocate în cererea de chemare în judecată din 18 aprilie 2008 solicitând încasarea în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana datoria în mărime de 357 776 lei constituită din datoria pentru contractul de credit din 01 decembrie 2004 inclusiv creditul - 86 000 lei, dobînda - 39839 lei și penalitatea la dobîndă - 3 961 lei și datoria pe creditul din 05 martie 2007 inclusiv creditul - 48 700 lei, dobînda - 149 965 lei și penalitatea la dobîndă - 29 311 lei.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 17 februarie 2009, au fost scutiți apelanții Uzun Ivan și Podoprighora (Uzun) Tatiana de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, a fost admis apelul declarat de către Uzun Ivan și Podoprighora (Uzun) Tatiana casată hotărîrea prime instanțe și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat din 12 martie 2009, cererea de chemare în judecată depusă de către BC „Banca Socială” SA la data de 18 aprilie 2008 împotriva SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprighora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” cu privire la încasarea datoriei și cererea de chemare în judecată depusă de către BC „Banca Socială” SA la data de 16 octombrie 2008 împotriva SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana cu privire la încasarea datoriei au fost conexe într-o singură procedură.

La data de 01 aprilie 2009, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana au depus acțiune reconvențională împotriva BC „Banca Socială” SA cu privire la anularea contractelor de fidejusiune nr. 4, nr. 5 nr. 6 din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 2.2 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007.

În motivarea acțiunii reconvenționale SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprighora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” au invocat că în perioada februarie - martie 2007 directorul filialei BC „Banca Socială”, văzînd situația care s-a creat la SRL „Fenthabar” și ÎI „Uzun Anna” și starea financiară grea în ce privește neexecutarea în termenii stabiliți a obligațiilor pe multiplele contracte de credit, acordarea cărora a fost inițiată și impusă Annei Uzun de către directorul filialei, cu scopul de a crea imaginea pozitivă la filiala Comrat în ce privește executarea obligațiilor pe contractele de credit de către firmele datorate, a impus firma SRL „Fenthabar” să capete un credit în sumă de 60 000 dolari SUA sau 789 000 lei.

Astfel, creditul în mărime de 789 000 lei, a fost acordat cu condiția că o bună parte din suma creditului și anume suma de 423 000 lei va fi îndreptată la rambursarea creditelor precedente.

Susțin reclamânți că contractul de credit din 06 martie 2007, a fost încheiat de către BC „Banca Socială” SA în condiții de dependență financiară a pîrîtului față de filială și a fost primit de către pîrît în baza acordului verbal cu directorul filialei, cu scopul acoperirii obligațiilor de rambursare pe celelalte credite, eliberate de bancă.

Mai menționează că din suma creditului de 798 000 lei suma de 230 000 lei a fost îndreptată SRL „Grivgaz” în contul procurării utilajului pentru moară apoi suma de 197 000 lei a fost transferată ÎI „Uzun Anna” în scopul procurării materialelor cerealiere (grîului), însă în realitate o mare parte din creditul de 798 000 lei a fost îndreptată spre achitarea creditului și dobînzii în baza creditului primit anterior de ÎI „Uzun Anna”.

Mai menționează reclamânții că pct. j) al contractului de credit nr. 37/2007 din 05 martie 2007, în ce privește garanțiile de fidejusiune a fondatorilor, a fost înscris ulterior

(adăugat) de către reclamant, în mod unilateral, iar SRL „Fenthabar” care este parte a contractului nu dispune de exemplarul său de contract.

Astfel susțin că, ei nu au semnat contractele de fidejusiune nr. 4, nr. 5 nr. 6 din 06 martie 2007, nici la momentul primirii creditului, nici ulterior, directorul filialei nu a cerut încheierea contractelor de fidejusiune și nici nu au fost duse careva tratative în acest sens.

Despre existența acordurilor de fidejusiune la contractul de împrumut nr.37/2007 din 06 martie 2007 au aflat la finele anului 2008 în cadrul examinării litigiului în speță și tot atunci au primit copiiile de pe contractele de fidejusiune, falsificate de bancă cu nr. 4, 5, 6 din 06 martie 2007, iar faptul că contractele de fidejusiune sunt semnate de fondatorii firmei SRL „Fenthabar” se prin atitudinea neconștiincioasă și abuzul de încredere și conștiință din partea directorului și angajații filiale băncii, care de nenumărate ori în urma solicitării către directorul firmei SRL „Fenthabar” - Uzun Anna să lase ștampila societății și foi curate cu semnăturile fondatorilor firmei, primeau aceste foi și prin înșelăciune și cu aplicarea metodelor performante ale tehnicii de calcul, au întocmi prin falsificare textele contractelor de fidejusiune, creîndu-și condiții favorabile de asigurare a rambursării creditelor.

Prin urmare, cu referire la prevederile art. 217, 219, 220, 228, 666 CC, reclamantii consideră acțiunile angajaților băncii ilegale cu atât mai mult că nu era necesitate de a încheia contractele de fidejusiune, deoarece valoarea bunurilor gajate depășesc de fapt suma creditului acordat (f.d.141-145 Vol. I).

Solicită reclamantii Uzun Ivan, Podoprighora (Uzun) Tatiana și Uzun Anna anularea contractelor de fidejusiune nr. 4, nr. 5 nr. 6 din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 2.2 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007.

În cadrul dezbaterilor judiciare reclamantul BC „Banca Socială” SA a concretizat cerințele înaintate solicitînd să fie încasat în mod solidar de la Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprighora (Uzun) Tatiana și SRL „Fenthabar” datoria la contractul de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004 constituită din creditul neachitat – 170 000 lei, dobînda - 48 243 lei și penalitatea la dobîndă - 2 119 lei și la contractul de credit nr. 37/2007 din 05 martie 2007 constituită din creditul neachitat – 717 000, dobînda – 183 812 lei și penalitatea la dobîndă – 24 828 lei iar în total datoria de 1 146 002 lei și taxa stat în mărime de 34 990,92 lei (f.d. 191-194 Vol. III).

Prin hotărîrea Judecătoriei Comrat din 14 mai 2009, acțiunea inițială a fost admisă integral fiind încasat în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprighora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” în beneficiul BC „Banca Socială” SA datoria în mărime de 1 146 002 lei și cheltuielile pentru taxa de stat în mărime de 34 380, 06 lei. Acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 14 iunie 2011 au fost admise apelurile declarate de către SRL „Febthabar” Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora Tatiana, casată hotărîrea primei instanțe și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță.

Prin hotărîrea Judecătoriei Comrat din 21 noiembrie 2012, acțiunea inițială a fost admisă parțial fiind încasat în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana în beneficiul BC „Banca Socială” datoria în mărime de 1 146 002 lei și cheltuielile pentru taxa de stat în mărime de 34 380,06 lei. În rest cerințele acțiunii inițiale și acțiunea reconvențională au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2013, a fost admisă cererea de strămutare a cauzei înaintată de Președintele Curții de Apel Comrat și strămutată pricina la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererilor de apel înaintate de Podoprigora (Uzun) Tatiana și SRL „Fenthaba” Uzun Ivan și Uzun Anna.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2013, au fost respinse apelurile declarate de către Podoprigora (Uzun) Tatiana și SRL „Fenthabar” Uzun Ivan și Uzun Anna și menținută hotărîrea primei instanțe.

La data de 19 decembrie 2013, Podoprigora (Uzun) Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului recurenta Podoprigora (Uzun) Tatiana a indicat că decizia instanței de apel urmează a fi casată ca ilegală și neîntemeiată, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și înscrisurilor din dosar.

Astfel, susține recurenta că în partea constatatoare a deciziei, instanța de apel denaturează conținutul hotărîrii primei instanțe și eronat indică că prima instanță a admis acțiunea reconvențională, deoarece de fapt prima instanță a respins acțiunea reconvențională ca neîntemeiată.

Mai mult decît atît, instanța de apel soluționînd litigiului nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererea de apel și nu a verificat legalitatea concluziilor primei instanțe ce se referă la legalitatea contractelor de credit precum și la lipsa temeiurilor legale de admitere a acțiunii reconvenționale.

În acest sens susține recurenta că prima instanță nu a adăptat apreciere Raportului de expertiză nr. 71 din 22 martie 2010 ce se conține în materialele cauzei și prin care se confirmă că semnătura din contractul de fidejusiune nr. 5 din 06 martie 2007, este efectuată de o altă persoană decît Podoprigora (Uzun) Tatiana, Uzun Ivan sau Uzun Anna, și nici instanța de apel în cadrul examinării cauzei nu a făcut careva referiri la acest raport.

La fel, prima instanță nu s-a expus asupra faptului că semnătura și ștampila în textul contractului de credit și contractelor de fidejusiune sunt efectuate și aplicate doar pe ultima pagină a contractelor și nu a dat apreciere faptului că în toate instituțiile bancare a Republicii Moldova semnătura și ștampila se aplică pe fiecare pagină.

Mai afirmă recurenta că prima instanță eronat a concluzionat că cererea reconvențională a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de art. 228 CC pentru declararea nulității actului juridic, deoarece actele juridice contestate au devenit cunoscut la finele anului 2008, în cadrul examinării litigiului în speță, iar acțiunea reconvențională a fost înaintată în decurs de 3 luni din momentul aflării despre existența contractelor în litigiu.

Prin urmare consideră recurenta că prima instanță a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțelor și probele existente ale cauzei, pronunțînd o hotărîre ilegală și neîntemeiată de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale.

Totodată, susține că în cadrul examinării cauzei în instanța de apel a fost anexată la materialele cauzei copia hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 iulie 2013 prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Fenthabar” și anulat lit. j) pct. 2.2. al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007 încheiat cu BC „Banca Socială” SA

Însă, instanța de apel examinând litigiul a lăsat fără apreciere această hotărîre și nu s-a expus asupra circumstanțelor noi invocate în cererea de apel ce confirmă legalitatea cerințelor acțiunii reconvenționale, pronunțînd o decizie ilegală și neîntemeiată.

La data de 25 aprilie 2014 și 11 iulie 2014, BC „Banca Socială” SA a depus referință la recursul declarat de Podoprighora (Uzun) Tatiana invocînd că argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de admitere a recursului și casare a hotărîrilor judecătorești.

În conformitate cu art. 4 Tatiana 34 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 02 octombrie 2013, a fost expediată în adresa recurentei Podoprighora (Uzun) Tatiana la data de 10 octombrie 2013, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f.d. 153 Vol. IV), însă nu este clar cînd a fost recepționată de către destinatar.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul, la 19 decembrie 2013, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Înaintînd acțiunea în judecată împotriva SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna Podoprighora (Uzun) Tatiana și ÎI „Uzun Anna” BC „Banca Socială” SA a solicitat încasarea datoriei la contractul de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004 constituită creditul neachitat – 170 000 lei, dobînda - 48 243 lei și penalitatea la dobîndă - 119 lei și datoria la contractul de credit nr. 37/2007 din 05 martie 2007 constituită din creditul neachitat – 717 000, dobînda – 183 812 lei și penalitatea la dobîndă – 24 828 lei iar în total datoria de 1 146 002 lei și taxa de stat în mărime de 34 990 lei (f.d. 194 Vol. I).

La rîndul său, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana au depus cerere reconvențională împotriva BC „Banca Socială” SA solicitînd anularea contractelor de fidejusiune nr. 4, nr. 5 și nr. 6 din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 2.2 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007.

Fiind investită cu judecarea apelului în cauza dată, instanța de apel, reieșind din temeiurile și obiectul cererilor de chemare în judecată, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii și avînd la bază cumulul de probe prezentate de părți, corect a ajuns la concluzia legalității hotărîrii primei instanțe, prin care acțiunea inițială a fost admisă parțial, fiind încasat în mod solidar de la SRL „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana în favoarea BC „Banca Socială” SA datoria la contractele de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004 și nr. 27/2007 din 05 martie 2007 în mărime de 1 146 002 lei și taxa de stat în mărime de 34 380, 06 lei iar acțiunea reconvențională au fost respinsă ca neîntemeiată.

La adoptarea hotărârilor judecătorești, în susținerea concluziilor sale instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că SRL „Fenthabar” nu și-a executat obligațiunile asumate față de BC „Banca Socială” SA, iar în baza contractelor de fidejusiune nr. 4, nr. 5 și nr. 6 din 06 martie 2007, Uzun Anna, Uzun Ivan și Podoprigora (Uzun Tatiana poartă răspundere solidară pentru obligațiile asumate. Totodată instanțele au concluzionat că nu există careva temeiuri de anulare a contractelor de fidejusiune nr. 4, nr. 5 și nr. 6 din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 2.2. al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007, mai mult că cerințele acțiunii reconvenționale au fost înaintate cu omiterea terenului de prescripție.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că materialele cauzei denotă cu certitudine faptul, conform contractului de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004, SRL „Febnthabar” a primit de la BC „Banca Socială” SA, un credit în sumă de 360 000 lei pentru procurarea morii complexului de brutărie și achiziționarea materiei prime agricole pe termen de 5 ani.

Totodată este constatat că în calitate de garanție a rambursării creditului au fost încheiate contractele de gaj nr. 61 din 30 mai 2005 prin care SRL „Fenthabar” a pus în gaj imobilul de pe str. Victoriei 85 din s. Dezghinja (f.d. 33 Vol.I), nr. 62 din 30 mai 2005, prin care SRL „Fenthabar” a pus gaj utilajul morii și a brutăriei, amplasate pe str. Victoriei 85 din s. Dezgingea, (f.d. 28 Vol.I) nr. 90 din 01 decembrie 2004, prin care ÎI „Uzun Anna” a pus în gaj imobilul de pe str. Victoriei, 83, s. Dezghinja (f.d. 26 Vol.I), nr. 91 din 01 decembrie 2004, prin care SRL „Fenthabar” a pus în gaj grâu (f.d. 34 Vol.I) și nr. 92 din 01 decembrie 2004, prin care Uzun Tatiana a pus în gaj automobilul de model „Voksvagen Pasat” (f.d. 30 Vol.I).

La fel au fost încheiate contractele de fidejusiune cu nr.1, nr.2 și nr.3 din 01 decembrie 2004, în baza căruia Uzun Anna, Uzun Tatiana și Uzun Ion s-au obligat să răspundă solidar pentru obligațiile SRL „Fenthabar” conform contractului de credit (f.d. 38-36 Vol.I).

Tot actele cauzei denotă că în baza contractului de credit nr. 37/2007 din 05 martie 2007, BC „Banca Socială” SA a mai acordat SRL „Fenthabar” un credit în sumă de 798 000 lei cu termenul de rambursare pînă la 27 februarie 2012.

Iar, întru asigurarea executării obligațiilor pe creditul dat la data de 06 martie 2007, a fost întocmit acordul adițional nr. 35 la contractul de gaj nr. 62 din 30 mai 2005, în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj utilajul de panificație și de moară de pe str. Victoriei 85, s. Dezghinja (f.d. 34 Vol. II), acordul adițional nr. 37 la contractul de gaj nr. 91 din 01 decembrie 2004 în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj grâu (f.d. 38 Vol.II), acordul adițional nr. 33 la contractul de gaj nr.61 din 30 mai 2005 în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj imobilul de str. Victoriei 85 din s. Dezghinja, acordul adițional nr. 34 la contractul de gaj nr. 90 din 01 decembrie 2004, prin care ÎI „Uzun Anna” a pus în gaj imobilul de pe str. Victoriei 83 din s. Dezghinja (f.d. 36), acordul adițional nr. 36 la contractul de gaj nr. 92 din 01 decembrie 2004 în baza căruia Uzun Anna a pus în gaj automobilul de model „Volkswagen Passat” (f.d. 32 Vol. II), contractul de gaj nr. 38, în baza căruia SRL „Fenthabar” a pus în gaj utilajul morii, procurat din contul creditului (f.d. 38), și contractele de fidejusiune nr. nr. 4, 5, 6 în baza cărora Uzun Ion, Uzun Tatiana și Uzun Anna au garantat executarea în mod solidar a obligațiilor SRL „Fenthabar” (f.d. 23, 27, 28 Vol. II).

Este cert și faptul că SRL „Fenthabar” nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea la timp a creditului și a dobânzii contractuale, acumulînd astfel o datorie față de BC „Banca Socială” SA la contractul de credit nr. 109/2004 din 01 decembrie 2004 în mărime de 220 362 lei constituită din datoria la credit – 170 000 lei dobînda - 48 243 lei și penalitatea la dobîndă – 2 119 lei și la datoria la contractul de credit nr. 37/2007 din 05 martie 2007, constituită din datoria la credit – 717 000 lei, dobînda – 183 812 lei și penalitatea la dobîndă – 24 828 lei.

Aici este de menționat că prin notificarea nr. 25 din 10 martie 2008, Banca a notificat debitorul creanței garantate precum și fidejursorii despre necesitatea lichidării datoriilor acumulate, (f.d. 8-9 Vol. II), însă după cum este constatat nu au fost întreprinse careva măsuri în scopul stingerii datoriei.

Conform art. 514 CC, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 513 CC, obligația solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic, prin lege sau atunci cînd prestația este indivizibilă.

Prin urmare, instanțele judecătorești corect au reținut la caz aplicabilitatea prevederilor art. 1236 alin. (1) și (3) Cod civil, care indică că prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobînda și alte sume aferente prevăzute de contract. Față de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit bancar nu reiese contrariul.

Astfel, în corespundere cu prevederile art. 572 din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Iar, reieșind din prevederile art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Cu referire la prevederile normelor enunțate instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că SRL „Fenthabar” nu și-a onorat integral obligațiile contractuale, motiv din care Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprighora (Uzun) Tatiana în baza contractelor de fidejusiune nr. nr. 1, 2, 3 din 01 decembrie 2004 și nr. 4, 5, 6 din 06 martie 2007, poartă răspundere solidară pentru obligațiunile asumate de SRL „Fenthabar” în baza contractelor de credit nr. 109/2004 din 02 decembrie 2005 și nr. 37/2007 din 06 martie 2007.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține atît dispozițiile art. 1156 al. (1) CC, care indică că în cazul neexecutării obligației principale, fidejursorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel cît și prevederile art. 1159 al. (1) CC, care statuează că în cazul în care mai multe persoane au prestat o fidejusiune aceluiași creditor pentru aceeași obligație, fiecare din ele este obligată pentru întreaga datorie dacă părțile nu au convenit asupra beneficiului de diviziune.

Astfel, raportînd la caz prevederile enunțate, reieșind din constatările relatate și avînd în susținere dispozițiile art. 572 alin. (2) Cod civil, care reglementează condițiile generale de executare a obligațiilor și statuează că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, atît prima instanță cît și instanța de apel corect au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admiterii acesteia în

partea ce ține de încasarea în mod solidar a datoriei acumulate la contractele de credit nr. 109/2004 din 02 decembrie 2005 și nr. 37/2007 din 06 martie 2007 în mărime de 1 146 002 lei de la SRL „Febthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna și Podoprigora (Uzun) Tatiana, deoarece aceștia din urmă aveau la cunoștință consecințele statuate în clauzele contractelor de fidejusiune ce survin în cazul neonorării obligațiilor asumate prin contractul de credit.

Or, prin pct. 2 al contractelor de fidejusiune nr. nr. 1, 2, 3 din 01 decembrie 2004 și pct. 2.1 al contractelor de fidejusiune din 06 martie 2007, este stipulat expres că în cazul în care debitorul nu execută sau execută necorespunzător obligațiile ce rezultă din contractul de credit, fidejursorul se obligă față de creditor să poarte răspundere solidară pentru executarea obligațiunilor debitorului (f.d. 20, 21, 22, 23, 27, 28.).

Cît privește cerințele acțiunii înaintate față de ÎI „Uzun Anna” care în baza contractului de gaj nr. 90 din 01 decembrie 2004 a gajat BC „Banca Socială” SA bunul imobil amplasat de str. Pobedî 83 s. Dezghinja, instanțele ierarhic inferioare corect au concluzionat că sunt neîntemeiate deoarece după cum denotă actele cauzei imobilul pus în gaj de către ÎI „Uzun Anna” a fost realizat cu acordul BC „Banca Socială” SA iar suma primită a fost îndreptată spre stingerea creditului acordat SRL „Fenthabar”.

Totodată, cu referire la cerințele înaintate de Uzun Anna, Uzun Ivan și Podoprigora (Uzun) Tatiana cu privire la declararea nulității contractelor de fidejusiune nr. nr. 4, 5, 6, din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 22 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007, Colegiul consideră că instanțele ierarhic inferioare justificat au menționat că acestea au fost înaintate cu omiterea termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de art. 233 alin. (1) Cod civil, pentru anularea actului juridic prin prisma art. 228 Cod civil.

Aceasta deoarece, la caz este constatat cu certitudine că contractele de fidejusiune nr. 4, 5, 6, și pct. j) al contractului de credit nr. 37/2007 au fost semnate de către părți la data de 06 martie 2007, tot la data de 06 martie 2007 fiind transmiși și banii SRL „Fenthabar” în baza contractului de credit nr. 37/2007.

Prin notificarea nr. 25 din 10 martie 2008, Uzun Anna Uzun Ivan și Podoprigora (Uzun) Tatiana au fost înștiințați despre necesitatea lichidării benevole a datoriilor acumulate (f.d. 8-9).

Însă, cu toate acestea Uzun Anna, Uzun Ivan și Podoprigora (Uzun) Tatiana au înaintat cerințele cu privire la declararea nulității contractelor de fidejusiune nr. nr. 4, 5, 6, din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 22 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007 doar la data de 01 aprilie 2009 (f.d. 141-145 Vol.II).

Colegiul reține că conform art. 271 alin. (1), (2) și (5) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data cînd obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției. Termenul de prescripție extinctivă în cazul acțiunii în anulare a unui act juridic pentru violență începe să curgă de la data la care a încetat violența. În celelalte cazuri de anulare, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data la care cel îndreptățit, reprezentantul său legal sau persoana chemată de lege să-i încuviințeze actele a cunoscut temeiul anulării.

Raportînd prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, instanța de recurs reține drept justă concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu referire la faptul că dreptul lui Uzun Anna, Uzun Ivan și Podoprighora (Uzun) Tatiana la înaintarea acțiunii cu privire la declararea nulă a contractelor de fidejusiune nr. nr. 4, 5, 6, din 06 martie 2007 și lit. j) pct. 22 al contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007 în baza temeiurilor prevăzute de art. 228 Cod civil a apărut la data 06 martie 2007 odată cu semnarea contractelor de fidejusiune și primirea banilor în baza contractului de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007.

Cu toate acestea, Uzun Anna, Uzun Ivan și Podoprighora (Uzun) Tatiana și-au exercitat dreptul la acțiune invocînd existența dolului la încheierea contractelor de fidejusiune nr. 5, 6, 7, din 06 martie 2007 doar la data de 01 aprilie 2009, respectiv, cu omiterea termenului de 6 luni de zile prevăzut pentru înaintarea acțiunii cu privire la anularea actului juridic.

În consecință, Colegiul remarcă că atunci când instanța de judecată va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărârea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit, cu atât mai mult, reieșind din prevederile art. 113 al. (1) și (2) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), iar cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degrevează de îndeplinirea obligației procedurale.

Drept urmare, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, cu referire la faptul că instanța de apel nu a adat apreciere Raportului de expertiză nr. 71 din 22 martie 2010 ce se conține în materialele cauzei și prin care se confirmă că semnătura din contractul de fidejusiune nr. 5 din 06 martie 2007, este efectuată de o altă persoană decît Podoprighora (Uzun) Tatiana, Uzun Ivan sau Uzun Anna, și nu s-a expus asupra faptului că semnătura și ștampila în textul contractului de credit și contractelor de fidejusiune sunt efectuate și aplicate doar pe ultima pagină a contractelor în timp ce toate instituțiile bancare a Republicii Moldova aplică semnătura și ștampila pe fiecare pagină, deoarece odată fiind stabilită depunerea acțiunii reconvenționale ca tardiv, nu este necesară expunerea instanței asupra motivelor invocate referitor la fondul cauzei.

Totodată Colegiul consideră neîntemeiate și argumentele cu referire la faptul că actele juridice contestate le-au devenit cunoscute la sfîrșitul anului 2008, iar cererea reconvențională a fost depusă în termen de 3 luni din momentul aflării despre existența contractelor în litigiu, deoarece materialele cauzei atestă că semnăturile din contractele de fidejusiune nr. nr. 4, 6 din 06 martie 2007 sunt efectuate personal de Uzun Ivan și Uzun Anna (f.d. 61 Vol. III), respectiv dreptul la acțiune a luat naștere la data de 06 martie 2007.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Mai mult că aceste argumente nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Podoprigora (Uzun) Tatiana.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2013, și hotărârea Judecătoriei Comrat din 21 noiembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fenthabar”, Uzun Ivan, Uzun Anna, Podoprigora (Uzun) Tatiana și Întreprinderea Individuală „Uzun Anna” cu privire la încasarea datoriei, și la acțiunea reconvențională a lui Uzun Ivan, Podoprigora (Uzun) Tatiana și Uzun Anna împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Fenthabar” cu privire la declararea nulității contractelor de fidejusiune și lit. j) pct. 2.2 din contractul de credit nr. 37/2007 din 06 martie 2007.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Druță

Maria Ghervas

Tamara Chișca-Doneva